

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KUVENDI

Komisioni për Çështjet Ligjore, Administratën Publike dhe të Drejtat e Njeriut

Dokument Parlamentar

Tiranë, më 12.02.2019

RAPORT

PËR

PROJEKTLIGJIN

“PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË LIGJIN NR.9948, DATË 7.7.2008, “PËR SHQYRTIMIN E VLEFSHMËRISË LIGJORE TË KRIJIMIT TË TITUJVE TË PRONËSISË MBI TOKËN BUJQËSORE””, TË NDRYSHUAR

- **Hyrje**

Komisioni për Çështjet Ligjore, Administratën Publike dhe të Drejtat e Njeriut, në cilësinë e Komisionit për dhënie mendimi, në mbledhjet e datave 24.10.2018 dhe 12.02.2019 mori në shqyrtim projektligjin “*Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr.9948, datë 07.07.2008, “Për shqyrtimin e vlefshmërisë ligjore të krijimit të titujve të pronësisë mbi tokën bujqësore”*”, të ndryshuar,

Komisioni për Çështjet Ligjore, Administratën Publike dhe të Drejtat e Njeriut caktoi relatorë për shqyrtimin e këtij projektligji deputetët Klotilda Bushka (Ferhati) dhe Bashkim Fino.

Në mbledhjet e Komisionit për të mbrojtur projektligjin dhe për të dhënë shpjegime për pyetjet e anëtarëve të Komisionit, ishin të pranishëm z. Erjon Braçe, në cilësinë e deputetit që ka depozituar nismën ligjvënëse; znj. Ermira Gjeci zëvendësministre e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural dhe përfaqësues të kësaj ministrie; znj. Teuta Voda, zëvendësministrie e Drejtësisë dhe përfaqësues të kësaj ministrie.

I. BAZA KUSHTETUESE E PROJEKTLIGJIT

Projektligji i paraqitur për shqyrtim është propozuar si nismë deputeti, në mbështetje të përcaktimeve të neneve 81 pika 1, dhe 83 pika 1 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe shoqërohet me relacionin përkatës sipas nenit 68 të Rregullores së Kuvendit.

II. QËLLIMI DHE PËRMBAJTJA E PROJEKTLIGJIT

Ligji nr. 9948, datë 07.07.2008, “Për shqyrtimin e vlefshmërisë ligjore të krijimit të titujve të pronësisë mbi tokën bujqësore”, i ndryshuar ka për qëllim të përcaktojë:

- a) shqyrtimin e vlefshmërisë ligjore të titujve të pronësisë mbi tokën bujqësore;
- b) strukturat shtetërore, të ngarkuara për shqyrtimin e vlefshmërisë ligjore të krijimit të titujve të pronësisë mbi tokën bujqësore, të dhënë në pronësi personave fizikë ose juridikë vendas, si dhe detyrat e përgjegjësitë e këtyre strukturave.

Nga koha e miratimit të tij, ky ligj i nënshtrohet disa amendimeve, të cilat kanë patur si qëllim zgjidhjen e problemeve të mbartura ndër vite në lidhje me plotësimin e dokumentacionit ligjor në territoret e ish kooperativave bujqësore dhe njëkohësisht zgjatjen e afatit të verifikimit të titujve të pronësisë.

Me ndryshimin e fundit të miratuar nga Kuvendi i Shqipërisë nëpërmjet ligjit nr. 99/2017, datë 9.11.2017, është parashikuar që verifikimi i titujve të pronësisë, sipas dispozitave të këtij ligji, si dhe plotësimi i AMTP-ve të përfundojë në datë 31 dhjetor 2018.

Projektligji është propozuar si pjesë e paketës për ndryshime ligjore në legjislacionin në fuqi, që trajton procedurat e kalimit të tokës bujqësore të ish-ndërmarrjeve bujqësore në pronësi të përfituesve. Qëllimi i këtij projektligji është rishikimi i disa dispozitave të ligjit aktual të cilat kanë krijuar problematika në zbatimin e tij, dhe që janë të lidhura me çështjet e mëposhtme:

a. Shumë familje bujqësore apo pjestarë të këtyre familjeve, të cilët kanë përfitur tokë në përdorim sipas dispozitave të ligjit dhe akteve nënligjore në fuqi, nuk mund të pajisen me aktin e marrjes në pronësi të tokës për shkak të kufizimeve të vendosura në legjislacion për mos ndryshimin e vendbanimit.

b. Për shkak të vonësave për transferimin e dokumentacionit të gjendjes civile përtej afateve të përcaktuara në legjislacion, shumë familje bujqësore pavarësisht se kanë qënë banor “de facto” të njësive vendore të ish- ndërmarrjeve bujqësore nuk mund të pajisen me aktin e marrjes së tokës në pronësi.

c. Komisionet e tokës në fshat, në shume raste, nuk kanë plotësuar të plotë dhe të saktë dokumentacionin për përfitimin e aktit të marrjes së tokës në pronësi (AMTP) për të gjitha familjet bujqësore, pavarësisht se këto familje i plotësonin kriteret ligjore për të qënë përfitues.

Për adresimin e këtyre problematika projektligji parashikon:

1. Rifomulimin e shkronjës “c”, të nenit 17, të ligjit aktual me qëllim saktësimin e përkufizimit të përdoruesit faktik të tokës bujqësore, duke përfshirë në këtë kategori të gjithë individët ose familjet bujqësore, që kanë qënë banorë të njësisë vendore në datën 1.8.1991, por të cilët për arsye të ndryshme nuk janë pajisur me aktin e marrjes në përdorim ose në pronësi të tokës.
2. Shtimin e nje paragrafi, në shkronjes “ç”, të nenit 17, me qëllim zgjidhjen e problematikës dhe pajisjen me aktin e marrjes në pronësi të tokës, për të gjithë përdoruesit e tokës bujqësore në fshatrat e ish-kooperativave bujqësore, të cilët disponojnë tokë bujqësore në përdorim sipas vendimit nr. 255, datë 2.8.1991, të Këshillit të Ministrave "Për kriteret e ndarjes së tokës bujqësore", të ndryshuar dhe që

u është ndarë tokë në përdorim nga 1000 m² deri në 4000 m². Aktualisht këto familje në mënyrë subjektive nuk mund të përfitojnë tokën në pronësi.

Institucionet që ngarkohen për zbatimin e këtij projektligji janë bashkitë, këshillat e qarqeve, zyrat vendore të regjistrimit të pasurive të paluajtshme, drejtoritë e bujqësisë, Komisioni Qeveritar i Tokës dhe Komisionet Vendore të vlerësimit të titujve të pronësisë mbi tokën bujqësore dhe prefektët e çdo qarku.

III. ÇËSHTJE TË DISKUTUARA NË KOMISION

Në prezantimin e bërë përpara Komisionit për Çështjet Ligjore, Administratën Publike dhe të Drejtat e Njeriut, nga ana e deputetit nismëtar, u parashtrua se nisma ligjore e depozituar, nuk synon të bëjë rindarje të tokës, por kërkon të avancojë procesin e lëshimit të titujve të pronësisë, mbi tokën bujqësore për familjet, të cilat prej shumë vitesh e përdorin atë, por nuk janë mund të pajisen me Aktet e Marrjes së Tokës në Pronësi.

Relatorët vlerësuan ndërmarrjen e kësaj nisme ligjore, si nevojë për:

- adresimin e problematikave të evidentuar për sa i takon pajises me aktin e marrjes në pronësi të tokës për shumë familje bujqësore apo pjestarë të këtyre familjeve, të cilët kanë përfituar tokë në përdorim sipas dispozitave të ligjit dhe akteve nënligjore në fuqi por për shkak të kufizimeve të vendosura në legjislacion nuk mund të përfitojnë nga e drejta e kalimit në pronësi të tokës bujqësore;
- për të siguruar vijimsinë dhe përfundimin sa më shpejtë të procesit të plotësimit të AMTP-ve dhe verifikimit të titujve të pronësisë mbi tokën bujqësore, me qëllim që t'ju vihet në ndihmë përfituesve, që të formalizojnë pronësinë e tyre dhe ta disponojnë atë ligjërisht.

Përfaqësuesit e ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, argumentuan nevojën për shtyrjen e afateve të përfundimit të procesit të plotësimit të AMTP-ve, nga bashkitë, duke qënë se aktualisht janë rreth 25.000 raste të cilat duhet të trajtohen prej tyre si dhe të procesit të shqyrtimit të vlefshmërisë ligjore të krijimit të titujve të pronësisë mbi tokën bujqësore, nga komisionet vendore të vlerësimit të titujve të pronësisë mbi tokën bujqësore, pranë prefektëve të çdo qarku.

Në përfundim të diskutimeve Komisioni për Çështjet Ligjore Administratën Publike dhe të Drejtat e Njeriut duke marrë në konsideratë që:

- projektligji “Për përfundimin e proceseve kalimtare të pronësisë në Republikën e Shqipërisë” i cili ndër të tjera parashikonte shfuqizimin e ligjit nr.9948/2008, nuk u miratua në datën e planifikuar nga Kuvendi, me qëllim qartësimin e disa problematikave që deputetë të Kuvendit hasin në zonat e tyre;

- Me qëllim sigurimin e vazhdimësisë së zbatimit të parashikimeve të ligjit nr. 9948/2008 i cili përcakton si afat për plotësimin e AMTP-ve dhe për verifikimin e titujve të pronësisë mbi tokën bujqësore datën 31.12.2018;

vendosi të miratojë projektligjin *“Për disa shtesa dhe ndryshime në “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr.9948, datë 07.07.2008, “Për shqyrtimin e vlefshmërisë ligjore të krijimit të titujve të pronësisë mbi tokën bujqësore”*, të ndryshuar bashkë me disa propozime drejtuar komisionit përgjegjës për Veprimtarinë Prodhuese Tregtinë dhe Mjedisin, të cilat janë radorduar paraprakisht me përfaqësues të ministrisë përgjegjëse për çështjet e bujqësisë dhe zhvillimit rural si më poshtë vijon:

IV. PROPOZIME PËR RIFORMULIME NEN PËR NEN

I. Në nenin 1 të projektligjit (i cili ndryshon nenin 17 të ligjit aktual)

- Në paragrafin e dytë i cili propozon shtimin e një paragrafi në shkronjën “ç” të pikës 1/1, fjalja e fundit me përmbajtje: “Për këto përdorues nuk zbatohen dispozita e nenit 4 të këtij ligji”, sugjerohet të hiqet.
- Me qëllim harmonizimin e këtij projektligji me parashikimin për shtyrjen e afatit të propozuar edhe në nismën tjetër ligjore *“Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr.171/2014 “Për përfundimin e procedurave ligjore të kalimit të tokës bujqësore të ish-ndërmarrjeve bujqësore në pronësi të përfituesve”* propozohet shtimi i një paragrafi të ri në këtë nen si vijon:
 “Fjalja e dytë e shkronjës “e” të pikës 1/1 ndryshohet me këtë përmbajtje:
“Afati i plotësimit të AMTP-ve përfundon në datën 31.12.2019.”

II. Në vijim të argumentimit të mësipërm duke qënë se shtyrja e afatit të plotësimit të titujve të pronësisë bën të nevojshme edhe shtyrjen e afatit të verifikimit të këtyre titujve, pas nenit 1 sugjerohet të shtohet **neni 1/1** si vijon:

“Neni 1/1

Neni 18 ndryshohet me këtë përmbajtje:

Neni 18

Verifikimi i titujve të pronësisë, sipas dispozitave të këtij ligji, përfundon më 31.12.2019.”

III. Duke qënë se afati për plotësimin e AMTP-ve dhe verifikimin e titujve të pronësisë mbi tokën bujqësore ka përfunduar në datën 31.12.2018, për të siguruar vijimsinë dhe zbatimin e parashikimeve të këtij ligji edhe për periudhën nga data 1 Janar 2019 deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, i propozohet komisionit përgjegjës shtimi i një **neni 1/2** me këtë përmbajtje:

“Neni 1/2

Dispozitë kalimtare

Praktikat ne proces dhe të papërfunduara deri në datën 1 Janar 2019 si dhe aplikimet paraqitura deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji konsiderohen të vlefshme.”

V. PËRFUNDIME

Në përfundim të shqyrtimit të këtij projektligji, Komisioni për Çështjet Ligjore, Administratën Publike dhe të Drejtat e Njeriut, pasi vlerësoi se:

- a) Në aspektin ligjor**, projektligji i propozuar është në përputhje me Kushtetutën dhe legjislacionin në fuqi;
- b) Në aspektin procedural**, projektligji është paraqitur në përputhje me Rregulloren e Kuvendit

dhe pasi e shqyrtoi projektligjin në parim, nen për nen dhe në tërësi, me votat e shumicës së anëtarëve të pranishëm e miratoi atë dhe u shpreh dakord për kalimin për votim në seancë plenare.

RELATORË

KRYETARI

KLOTILDA BUSHKA (FERHATI)

ULSI MANJA

BASHKIM FINO